

Verkennd natuuronderzoek N321 hm 3,800 – 6,750

Een oriënterend onderzoek in het kader van de
wet- en regelgeving voor natuur

Verantwoording

Titel: Rapport verkennend natuuronderzoek N321
Onderwerp: Een oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor natuur
Projectnummer: 51004750
Klant: Provincie Noord-Brabant
Referentienummer: NL21-648800269-12954
Versie: D1.0

Datum: 17-12-2021

Auteur: Maikell Verkade
E-mailadres: Maikell.verkade@sweco.nl

Gecontroleerd door: Luca Prins
Paraaf gecontroleerd:

Vrijgegeven door: Maarten Mouissie
Paraaf vrijgegeven:

Document referentie: https://swecogroup.sharepoint.com/sites/nl-post_archive/secretariaat/nl21-648800269-12954.docx

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
1.1	Aanleiding en doel	4
1.2	Kader van het onderzoek	4
1.3	Ligging plangebied	4
1.4	Voorgenomen werkzaamheden	5
2.	Wet natuurbescherming: Natura 2000-gebieden	6
2.1	Toetsingskader	6
2.2	Inventarisatie	7
2.3	Analyse van de mogelijk effecten	8
3.	Wet natuurbescherming: soortenbescherming	9
3.1	Toetsingskader	9
3.2	Methode	11
3.3	Voorkomende ecotopen	12
3.4	Planten	13
3.5	Vogels	13
3.6	Vleermuizen	14
3.7	Overige zoogdieren	15
3.8	Amfibieën en reptielen	15
3.9	Vissen	16
3.10	Ongewervelden	16
4.	Natuurbeleidskaders	17
4.1	Inleiding	17
4.2	Natuurnetwerk Nederland/Natuurnetwerk Brabant	17
4.3	Groenblauwe mantel	20
4.4	Gemeentelijk beleid	21
5.	Conclusie	24
5.1	Natura 2000-gebieden	24
5.2	Soortenbescherming	24
5.3	Natuurbeleidskaders	25
	Bronnen	27

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

De provincie Noord-Brabant wil reconstructie en groot onderhoud uitvoeren aan de N321, tussen km 3,800 – km 6,750. Wanneer bij dergelijke ontwikkelingen beschermde plant- of diersoorten of beschermde gebieden in het geding kunnen zijn, dient te worden getoetst aan de wet- en regelgeving voor natuur. Om inzichtelijk te maken of de kans bestaat dat dit het geval is bij de voorgenomen plannen is dit verkennende onderzoek uitgevoerd.

1.2 Kader van het onderzoek

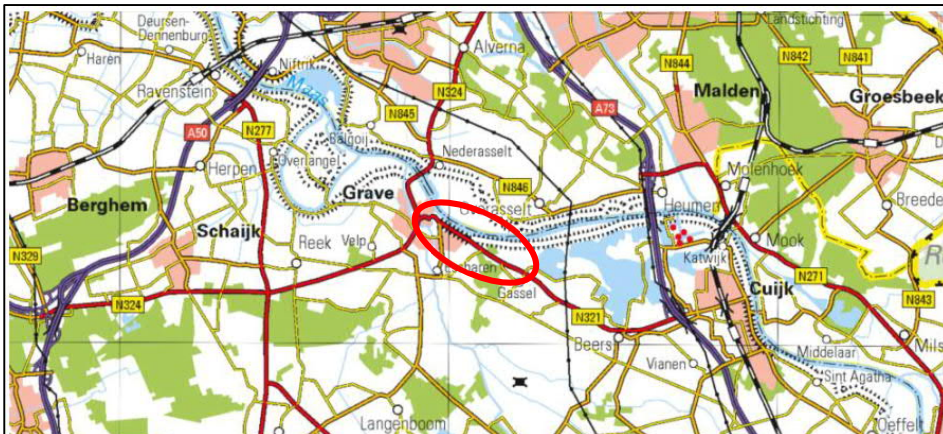
Projecten of handelingen dienen te worden getoetst aan de wet- en regelgeving voor natuur. De natuurbescherming in Nederland bestaat uit de volgende kaders:

- Wet natuurbescherming:
 - o Natura 2000-gebieden;
 - o Soorten;
 - o Houtopstanden.
- Provinciaal beleid:
 - o Natuurnetwerk Nederland (NNN);
 - o Gebieden buiten het NNN zoals ganzenfoerageergebieden en habitat voor weidevogels.
- Gemeentelijk beleid

Het verkennend onderzoek is er op gericht om een eerste inzicht te krijgen in de mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden in en om het projectgebied en de mogelijke vervolgstappen die moeten worden genomen met betrekking tot aanvullend veldonderzoek, nader effectonderzoek en nadere procedures. Het verkennend onderzoek is de eerste stap in de procedure. Afhankelijk van het resultaat moeten vervolgstappen al dan niet worden doorlopen. In deze rapportage is niet getoetst aan houtopstanden en gemeentelijk beleid.

1.3 Ligging plangebied

Het plangebied is gelegen in de provincie Noord-Brabant tussen de plaatsen Grave en Beers, ter hoogte van Gassel, zie figuur 1. Een impressie van de omgeving van het plangebied wordt weergegeven in figuur 2.

Figuur 1. Topografische ligging plangebied

Figuur 2. Impressie omgeving plangebied

1.4 Voorgenomen werkzaamheden

De provincie Noord-Brabant is bezig met de voorbereiding van de herinrichting van de N321 ter hoogte van Gassel in de gemeente Grave. Het tracé van de herinrichting loopt tussen kilometer 3,8 - 6,75 ten oosten van de kern Gassel. Dit deel van de N321 kent veel aansluitingen met het onderliggend wegennet en zorgt derhalve voor gevaarlijke verkeerssituaties. Doel van de herinrichting is de weg veiliger maken. Naast kleine aanpassingen en onderhoud aan de bestaande weg betreffen de grootste herinrichtingsmaatregelen twee nieuwe rotondes (ter hoogte van Schaarweg/Overlaat en ter hoogte van de Cuykschesteeg) en een nieuwe parallelweg langs een deel van het tracé.

2. Wet natuurbescherming: Natura 2000-gebieden

2.1 Toetsingskader

Bescherming van Natura 2000-gebieden is geregeld in hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming. Onder Natura 2000-gebieden vallen de gebieden die op grond van de Europese Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijn zijn aangewezen. De essentie van het beschermingsregime voor deze gebieden is dat de duurzame instandhouding van soorten en habitats binnen de Europese Unie wordt gewaarborgd. Daarbij zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor natuurlijke habitats en/of soorten. Dit kunnen behoudsdoelstellingen zijn voor habitats en leefgebieden van soorten die zich al op het gewenste niveau (kwalitatief en kwantitatief) bevinden of uitbreidings- respectievelijk verbeterdoelstellingen voor habitats en leefgebieden van soorten die zich nog niet op het gewenste niveau bevinden.

Om dit toetsbaar te maken kent de Wet natuurbescherming (Wnb) een goedkeuringsvereiste voor plannen die significante gevolgen voor de betreffende gebieden zouden kunnen hebben (artikel 2.7, eerste lid, Wnb), en een vergunningplicht voor projecten die significant negatieve gevolgen voor de betreffende gebieden zouden kunnen hebben (artikel 2.7, tweede lid, Wnb). De goedkeuring of de vergunning wordt alleen verleend wanneer voldoende zeker is dat de instandhoudingsdoelstellingen voor het betreffende Natura 2000-gebied niet in het geding zijn. Wanneer significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden op grond van een passende beoordeling niet kunnen worden uitgesloten, kan alleen goedkeuring aan het plan of een vergunning voor het project worden verleend indien de ADC-toets met succes doorlopen kan worden (artikel 2.8, vierde lid, Wnb). Dat betekent dat het project nodig is omwille van een dwingende reden van groot openbaar belang, er geen alternatief mag zijn met minder grote effecten op Natura 2000 en de nodige compenserende maatregelen worden getroffen.

Op 29 mei 2019 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) uitspraak gedaan over het Programma Aanpak Stikstof (PAS). De Afdeling heeft geoordeeld dat het PAS niet aan alle eisen van de Habitatrichtlijn voldoet. Het PAS geeft onvoldoende zekerheid dat met de uitgifte van ontwikkelingsruimte significante gevolgen voor Natura 2000 zijn uitgesloten. De consequentie is dat het PAS niet als basis voor toestemming voor projecten of andere activiteiten kan worden gebruikt. Toetsing van effecten van stikstofdepositie gaat daarom weer volgens de in voorgaande alinea

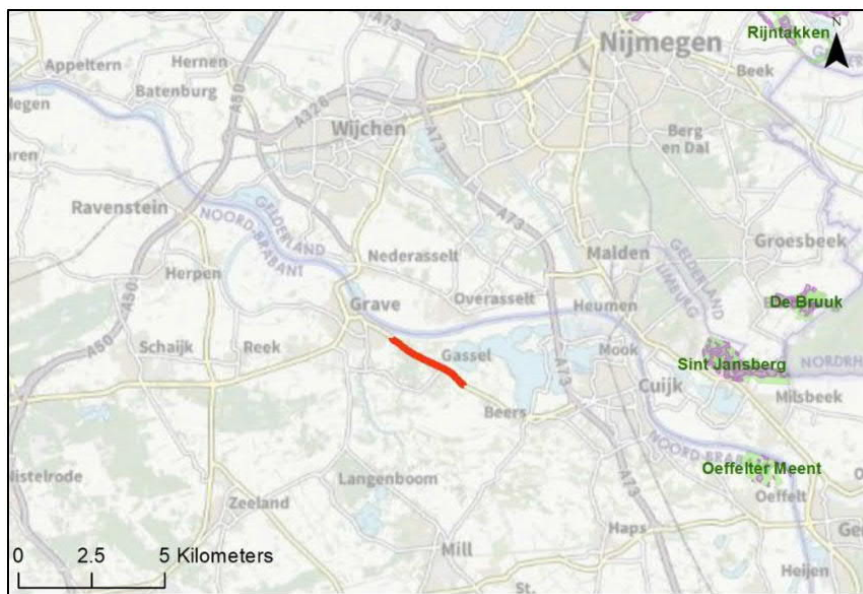
beschreven procedure. De provinciale beleidsregels stikstof geven hier een nadere inhoudelijke invulling aan.

In de navolgende paragrafen is verkend of er effecten op kunnen treden op Natura 2000-gebieden op basis van de ligging van het plangebied en reikwijdte van effecten. Indien op basis van deze verkenning effecten niet op voorhand zijn uit te sluiten kunnen de volgende vervolgstappen aan de orde zijn:

- Voortoets: geeft een aanwijzing over de mogelijke negatieve effecten van een plan of project op Natura 2000-gebieden. Uit de voortoets volgt ook welke vervolgstappen nodig zijn. Soms blijkt uit de voortoets dat er zeker geen significant negatieve effecten voor Natura 2000-gebieden zijn. Dan is er geen vergunningplicht en de initiatiefnemer hoeft verder niets te doen. Als er wel mogelijke significant negatieve effecten zijn volgt passende beoordeling.
- Passende beoordeling: beoordeling of significante gevolgen van het plan of project zijn uit te sluiten rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen. In een passende beoordeling mag rekening gehouden worden met mitigerende maatregelen. Als significante gevolgen niet zijn uit te sluiten volgt ADC-toets.
- ADC-toets: Aangetoond dient te worden dat er geen alternatieven zijn met minder effecten, er sprake is Dwingende redenen van groot openbaar belang en in Compensatie is voorzien.

2.2 Inventarisatie

Voor de inventarisatie van Natura 2000-gebieden is gebruik gemaakt van de gebieden-database 'SynBioSys' van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) via het Alterra onderzoeksinstituut. Hieruit blijkt dat het Natura 2000-gebied het 'Sint Jansberg' het meest nabij gelegen Natura 2000-gebied is dat zich op een afstand van circa 8,5 km ten oosten van het projectgebied bevindt (zie figuur 3). Overige Natura 2000-gebieden bevinden zich op een grotere afstand van het plangebied.

Figuur 3. Ligging plangebied t.o.v. Natura 2000-gebieden

2.3 Analyse van de mogelijk effecten

Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van Natura 2000-gebieden en maakt geen deel uit van het leefgebied voor kwalificerende habitat- en/of vogelrichtlijnsoorten van nabijgelegen Natura 2000-gebieden. De Habitat- en Vogelrichtlijnsoorten waarvoor de nabijgelegen gebieden zijn aangewezen, hebben tevens geen ecologische relatie met het projectgebied. Van een (indirect) oppervlakteverlies van leefgebied van kwalificerende soorten in of buiten Natura 2000-gebieden is derhalve geen sprake. Effecten ten gevolge van de werkzaamheden, zoals verdroging, vernatting, optische-, licht- en geluidsverstoring, reiken maximaal tot enkele honderden meters ver. Deze kunnen vanwege de relatief grote afstand tot het Natura 2000-gebied (ca. 1 km) op voorhand worden uitgesloten.

Bij de uitvoering van de werkzaamheden wordt zeer waarschijnlijk gebruik gemaakt van verschillend materieel dat gepaard gaat met stikstofemissie. Deze emissie kan zich vrij gemakkelijk via de lucht over grotere afstand verplaatsen en zodoende een toename veroorzaken in stikstofdepositie op diverse stikstofgevoelige habitattypen met instandhoudingsdoelstelling.

Gelet op de afstand tot stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden, zijn negatieve effecten als gevolg van een toename van stikstofdepositie niet uit te sluiten. Echter kan gebruik worden gemaakt van de partiële vrijstelling voor stikstofemissies afkomstig van bouw- en aanlegwerkzaamheden. De bouw- en aanlegfase kan buiten beschouwing gelaten worden voor de beoordeling van de vergunningplicht.

Door Sweco is zekerheidshalve in 2021 een AERIUS-berekening uitgevoerd voor de autonome ontwikkeling. De conclusie luidt dat "Voor het project zijn de effecten van stikstofdepositie beoordeeld ten opzichte van de autonome ontwikkeling. Het project geeft ten opzichte van de referentiesituatie geentoe name van de stikstofdepositie hoger dan 0,00 mol/ha/jaar. Hiermee is er voor het project geen vergunningplicht Wet natuurbescherming voor het aspect stikstofdepositie."

3. Wet natuurbescherming: soortenbescherming

3.1 Toetsingskader

In de Wet natuurbescherming is de soortenbescherming in Nederland geregeld. In de Wet natuurbescherming worden drie verschillende beschermingsregimes gehanteerd waaraan verschillende verbodsbepalingen zijn gekoppeld:

3.1.1 Soorten Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v.)

- lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
- lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben;
- lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen;
- lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

3.1.2 Soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5 e.v.)

- lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren;
- lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen;
- lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen;
- lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

3.1.3 Andere Soorten (artikel 3.10 e.v.)

- lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - o onderdeel a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - o onderdeel b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - o onderdeel c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijnsoorten geldt dat voortplantings- en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet opzettelijk verstoord of vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet opzettelijk mogen worden gedood of verwond. Voor Andere soorten geldt dat voortplantingsplaatsen en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet (opzettelijk) vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet (opzettelijk) mogen worden gedood of verwond. Verbodsbepalingen ten aanzien van de verstoring zijn niet van toepassing op deze soorten. Ten aanzien van de andere beschermde soorten geldt dat het bevoegd gezag (provincies c.q. ministerie van LNV) de vrijheid hebben om soorten binnen deze categorie vrij te stellen van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10 Wet natuurbescherming (Wnb).

In provincie Noord-Brabant geldt voor ruimtelijke ingrepen een vrijstelling voor soorten uit de soortgroepen zoogdieren (aardmuis, bosmuis, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, huisspitsmuis, konijn, ondergrondse woelmuis, ree, rosse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, vos, wild zwijn en woelrat) en amfibieën (bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker en bastaardkikker).

Voor beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld en de voorgenomen activiteiten strijdig zijn met verbodsbepalingen van de Wnb, geldt een ontheffingsplicht. Een ontheffing kan alleen worden verleend, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor vogels geldt in afwijking hierop dat voor verstoring geen ontheffing nodig is, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Het is mogelijk om ten aanzien van de categorie Andere soorten te werken volgens een goedgekeurde gedragscode die is afgestemd op de Wnb, mits de voorgenomen activiteit als zodanig in de gedragscode is beschreven. Er is dan geen ontheffingsplicht van toepassing.

Naast bovengenoemde verbodsartikelen bevat de Wnb een algemeen geldende zorgplicht. Deze zorgplicht is te allen tijde van toepassing en geldt ook voor niet beschermde flora en fauna:

3.1.4 Zorgplicht (artikel 1.11)

- lid 1) Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
- lid 2) De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-

gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:

- o onderdeel a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - o onderdeel b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - o onderdeel c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
- lid 3) Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

3.2 Methode

3.2.1 Bronnenonderzoek

De inventarisatie betreft een onderzoek naar de actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten in het plangebied. De inventarisatie bestaat uit een bronnenonderzoek, een verkennend veldbezoek en habitatgeschiktheidsbeoordeling.

Het bronnenonderzoek heeft als doel een overzicht te verkrijgen van de beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde soorten in het plangebied en omgeving. Hiervoor zijn de volgende bronnen gebruikt:

- Nationale Database Flora en Fauna (NDFF), periode 2015-2021;
- Onderzoeksrapporten;
- Beleidsrapporten.

3.2.2 Habitatgeschiktheidsbeoordeling

Op basis van een oriënterend veldbezoek is de geschiktheid van biotopen voor beschermde soorten beoordeeld binnen en in de directe omgeving ("invloedsfeer van de werkzaamheden") van het plangebied. Deze beoordeling brengt samen met het bronnenonderzoek de beschermde soorten(groepen) in beeld die in het plangebied (kunnen) voorkomen. Het veldbezoek heeft plaats gevonden op 20 oktober 2021 door een ecooloog¹ van Sweco.

3.2.3 Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Op basis van het bronnenonderzoek en de habitatgeschiktheidsbeoordeling wordt een inschatting gemaakt in hoeverre de te verwachten soort(groepen) en/of het geschikte biotoop beïnvloed kunnen worden door de voorgenomen activiteit. Op basis van deze analyse wordt geconcludeerd voor welke soort(groepen) er nader (veld)onderzoek en eventueel ontheffingsplicht in kader van Wet natuurbescherming van toepassing is. Het onderzoek beperkt zich tot op grond van de Wnb beschermde planten- en diersoorten. Niet-beschermde Rode lijstsoorten die in het plangebied (kunnen) voorkomen zoals diverse soorten paddenstoelen en vaatplanten worden niet in het onderzoek betrokken

¹ Onder een ecologische deskundige verstaan we iemand die ecologisch advies geeft of werkzaamheden begeleidt op het gebied van habitats en soorten. Deze persoon heeft schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis (bron: RVO)

omdat deze soorten niet relevant zijn voor toetsing aan de Wet natuurbescherming.

3.3 Voorkomende ecotopen

Het plangebied bestaat voor het overgrote deel uit een provinciale weg (N-weg) dat verhard is met asfalt. Aan weerszijden van de weg bevinden zich bermen met ruderaal planten. In deze bermen staan bomen met daarachter een fietspad bestaande uit asfalt. De bomenrij is aan beide kanten, of over enkele tientallen meters alleen aan de linker- dan wel rechterzijde aanwezig. Een impressie van het plangebied wordt in onderstaand figuur weergegeven.

Figuur 4. Impressie plangebied

3.4 Planten

Uit bestaande gegevens blijkt de knolspirea voor te komen in de omgeving van het plangebied. Beschermde planten betreffen veelal (zeer) zeldzame soorten die doorgaans specifieke habitateisen aan hun groeiplaats stellen, meestal gekenmerkt door een gering verspreidingsgebied. Gezien het aanwezige biotoop en op basis van bestaande bekende verspreidingsgegevens, is het plangebied ongeschikt als groeiplaats voor beschermde flora. Het uitvoeren van een nader onderzoek is niet noodzakelijk evenals het aanvragen van een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming voor beschermde planten.

3.5 Vogels

Uit bestaande gegevens komen diverse waarnemingen naar voren van vogels met een jaarrond beschermde nestplaats. Binnen het projectgebied zijn geen waarnemingen bekend, maar in de omgeving zijn onder andere waarnemingen aangetroffen van de blauwe reiger, boerenwaluw, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, boomvalk, bosuil, brilduiker, buizerd, draaihals, ekster, gekraagde roodstaart, gierwaluw, grauwe vliegenvanger, groene specht, grote bonte specht, grote gele kwikstaart, havik, huismus, huiswaluw, ijsvogel, kerkuil, kleine bonte specht, koolmees, oeverwaluw, ooievaar, pimpelmees, roek, slechtvalk, sperwer, spreeuw, steenuil, tapuit, torenvalk, wespandief, zeearend, zwarte kraai, zwarte mees, zwarte roodstaart, zwarte wouw (Vogelrichtlijnsoorten art. 3.1 Wnb).

Vogels met een jaarrond beschermde rust- en nestplaats zijn in principe te verdelen in gebouwbewonende en boombewonende soorten.

Gebouwbewonende soorten, zoals de boerenwaluw, gierwaluw, grote gele kwikstaart, huismus, huiswaluw, kerkuil, kleine bonte specht, ooievaar, spreeuw, steenuil, zwarte roodstaart nestelen (onder andere) in holtes in bebouwing. Binnen het plangebied is geen geschikte bebouwing aanwezig waarin deze soorten kunnen nestelen. De aanwezigheid van jaarrond beschermde rust- en nestplaatsen in het plangebied is dan ook op voorhand uitgesloten.

Boombewonende, of andere objecten, zoals de blauwe reiger, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, boomvalk, bosuil, brilduiker, buizerd, draaihals, ekster, gekraagde roodstaart, grauwe vliegenvanger, groene specht, grote bonte specht, havik, ijsvogel, kleine bonte specht, koolmees, oeverwaluw, ooievaar, pimpelmees, roek, slechtvalk, sperwer, spreeuw, steenuil, tapuit, torenvalk, wespandief, zeearend, zwarte kraai, zwarte mees, zwarte wouw nestelen (onder andere) in de kroon van de boom.

Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten van vogels aangetroffen in bomen binnen en op de grens van het plangebied. Door de bladeren aan de bomen tijdens het veldbezoek is het echter niet geheel uit te sluiten dat er nesten van vogels meteen jaarrond beschermde rust- en nestplaats aanwezig zijn. Wij raden aan om in de wintermaanden, wanneer de bomen niet meer in blad staan, nogmaals een veldbezoek uit te voeren zodat uit te sluiten is of jaarrond beschermde rust- en nestplaatsen aanwezig zijn.

Tijdens het oriënterend veldbezoek zijn geen nesten van algemene vogelsoorten aangetroffen, deze kunnen wel aanwezig zijn. Men dient daarom

tijdens de uitvoeringsfase rekening te houden met de aanwezigheid van algemeen voorkomende broedende vogels tijdens het broedseizoen. Alle broedgevallen zijn beschermd tijdens het broedseizoen. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot augustus. Echter, afhankelijk van de lokale meteorologische omstandigheden, kan deze periode eerder of later beginnen en eindigen. Van belang is dat broedende vogels niet zodanig opzettelijk verstoord worden gedurende het broedseizoen dat de gunstige staat van instandhouding van de soort in het geding komt. Er dient buiten het broedseizoen te worden gewerkt om overtreding van de verbodsbepaling inzake de Wet natuurbescherming te voorkomen. Indien toch tijdens het broedseizoen zal worden gewerkt, dient er van te voren een controle op broedende vogels uitgevoerd te worden.

3.6 Vleermuizen

Uit bestaande gegevens van NDFF ontbreken binnen en in de directe omgeving van het plangebied waarnemingen van vleermuizen die beschermd zijn conform de Wet natuurbescherming.

Vaste rust- en voortplantingsplaatsen

Vleermuizen zijn op basis van de keuze in verblijfplaatsen globaal in twee soorten te verdelen: soorten die hun verblijfplaats in gebouwen hebben en vleermuizen die hun verblijfplaats in bomen hebben. In verband met de afwezigheid van gebouwen worden gebouwbewonende vleermuizen – zoals gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis – op voorhand uitgesloten.

Boombewonende vleermuizen – zoals ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis – hebben hun verblijfplaats onder ander in holtes en achter loszittende bast in bomen. De te kappen bomen zijn geïnspecteerd op de aanwezigheid van holtes en loszittende bast waarmee een boom potentieel geschikt is als verblijfplaats voor boombewonende soorten als ruige dwergvleermuis en watervleermuis. In de te kappen bomen zijn geen holtes of loszittende bast aangetroffen waardoor de aanwezigheid van boombewonende vleermuizen is uitgesloten. Nader onderzoek naar vaste ruste- en verblijfplaatsen is niet noodzakelijk. Een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming voor vaste ruste- en verblijfplaatsen is niet noodzakelijk.

Vliegroute

Verschillende soorten vleermuizen maken gebruik van lijnvormige elementen zoals bomenrijen, watergangen en houtwallen om te navigeren en ter beschutting tegen wind. Routes die regelmatig en door meerdere individuen gebruikt wordt noemen we een vliegroute. Vliegroutes zijn nodig om zich te kunnen verplaatsen van verblijfplaats naar foerageergebied en vice versa. In het plangebied is – door de aanwezigheid van een bomenrij – een potentiële vliegroute aanwezig die onderdeel uitmaken van vaste verblijfplaatsen. Door de werkzaamheden wordt de vliegroute mogelijk verstoord of vernietigd. Om effecten op de potentiële vliegroute te bepalen is het uitvoeren van een nader onderzoek naar vliegroutes noodzakelijk.

Foerageergebied

Het jachtbiotoop/ foerageergebied van vleermuizen bestaat voornamelijk uit groenelementen en waterpartijen waar veel insecten te vinden zijn. Geconstateerd is dat in het plangebied geen geschikte vaste ruste- en

verblijfplaatsen aanwezig zijn, welke mogelijk behorend bij vaste vleermuisverblijfplaatsen of een netwerk van populaties.

Binnen het plangebied is beperkt geschikt foerageergebied aanwezig in de vorm van de bommenrij(en). De omgeving van het plangebied, met name bosgebieden, vormt een aantrekkelijker jachtgebied in vergelijking met het plangebied. De verwachting is dat de meeste vleermuizen hier te vinden zijn en het plangebied links laten liggen. Nader onderzoek naar foerageergebieden is niet noodzakelijk. Een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming voor foerageergebieden is niet noodzakelijk.

3.7 Overige zoogdieren

Uit bestaande gegevens blijken de bever, bosmuis, das, eekhoorn, egel, haas, huisspitsmuis, konijn, ree, steenmarter, veldmuis, vos voor te komen in de omgeving van het plangebied.

Het plangebied is beoordeeld op typische elementen, die kunnen duiden op de aanwezigheid van rust- en voortplantingsplaatsen evenals geschikt biotoop. Beschermde zoogdieren stellen doorgaans specifieke habitateisen aan hun leefomgeving. Gezien het aanwezige biotoop (asfalt weg en bermen) en op basis van bestaande bekende verspreidingsgegevens, is het plangebied ongeschikt als leefgebied voor beschermde zoogdieren zoals bever, bosmuis, das, eekhoorn, ree, steenmarter, vos. Het uitvoeren van een nader onderzoek is niet noodzakelijk evenals het aanvragen van een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming voor beschermde zoogdieren.

We verwachten dat algemene (beschermde) grondgebonden zoogdieren, zoals egel, haas, huisspitsmuis, konijn en muizensoorten, incidenteel voorkomen in het plangebied. Voor deze soorten geldt een vrijstelling van ontheffingsplicht bij ruimtelijke ontwikkelingen. De zorgplicht is echter altijd van toepassing voor alle in Nederland wild levende soorten.

3.8 Amfibieën en reptielen

Uit bestaande gegevens blijken de Alpenwatersalamander, bastaardkikker, kleine watersalamander voor te komen in de omgeving van het plangebied. Het plangebied is beoordeeld op typische elementen, die kunnen duiden op de aanwezigheid van rust- en voortplantingsplaatsen, evenals geschikt biotoop. Amfibieën en reptielen stellen specifieke habitateisen aan hun leefomgeving. Gezien het aanwezige biotoop (asfalt weg en bermen) en op basis van bestaande bekende verspreidingsgegevens, is het plangebied ongeschikt als leefgebied voor beschermde amfibieën en reptielen. Het uitvoeren van een nader onderzoek is niet noodzakelijk evenals het aanvragen van een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming voor beschermde amfibieën en reptielen.

We verwachten dat algemene (beschermde) amfibieën, zoals bastaardkikker en kleine watersalamander, incidenteel voorkomen in het plangebied. Voor deze soorten geldt een vrijstelling van ontheffingsplicht bij ruimtelijke ontwikkelingen. De zorgplicht is echter altijd van toepassing voor alle in Nederland wild levende soorten.

3.9 Vissen

Binnen het plangebied is geen open water aanwezig. Negatieve effecten op beschermde vissen zijn op voorhand uitgesloten, doordat de voorgenomen ingreep geen (externe) effecten zal hebben op geschikt leefgebied. Nader onderzoek naar beschermde vissen is niet noodzakelijk. Ook is het van een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming voor beschermde vissen niet nodig.

3.10 Ongewervelden

Uit bestaande gegevens blijken de sleedoornpage en de teunisbloempijlstaart voor te komen in de omgeving van het plangebied. Beschermde ongewervelden betreffen veelal (zeer) zeldzame soorten die doorgaans specifieke habitateisen stellen, meestal gekenmerkt door een gering verspreidingsgebied. Gezien het aanwezige biotoop en op basis van bestaande bekende verspreidingsgegevens, is het plangebied ongeschikt als leefgebied voor beschermde ongewervelden. Het uitvoeren van een nader onderzoek is niet noodzakelijk evenals het aanvragen van een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming voor beschermde ongewervelden.

4. Natuurbeleidskaders

4.1 Inleiding

Het beleidskader van de overheid dat niet in wetgeving is vastgelegd, bestaat onder andere uit:

- Provinciaal beleid:
 - o Natuurnetwerk Nederland (NNN);
 - o Natuurnetwerk Brabant (NNB);
 - o Groenblauwe mantel.
- Gemeentelijk beleid.

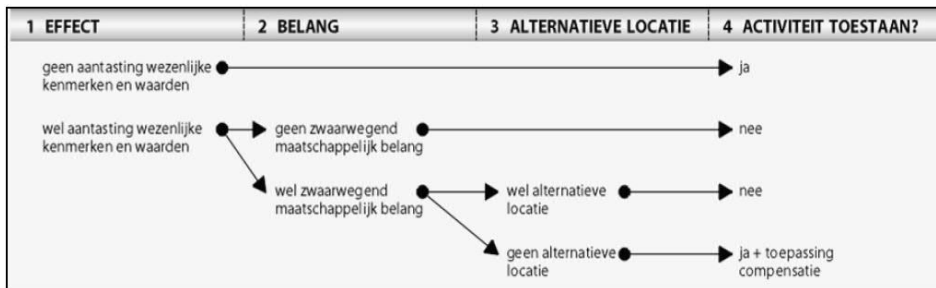
4.2 Natuurnetwerk Nederland/Natuurnetwerk Brabant

4.2.1 Toetsingskader

Het Natuurnetwerk Nederland is op provinciaal niveau uitgewerkt tot het provinciale natuurnetwerk met kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden, beheergebieden en robuuste ecologische verbindingzones. De wettelijke bescherming Wet ruimtelijke ordening, verder: van het NNN is geregeld in de Wro via het bestemmingsplan. Het beleidskader van het NNB (Natuurnetwerk Brabant) is provinciaal vastgelegd in Artikel 3.15 van de interim omgevingsverordening Noord-Brabant (2020).

De afweging voor ingrepen in het NNN gaat volgens het 'nee, tenzij-principe'. In onderstaand schema is dit stapsgewijs weergegeven. Ingrepen met een significant negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden mogen niet plaatsvinden, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een NNN-gebied, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dienen te worden gecompenseerd. Daarnaast kan salderen van positieve en negatieve effecten op het NNN, uitkomst bieden om projecten in het NNN te realiseren.

Het verkennend natuuronderzoek geeft inzicht in de ligging van NNB-gebieden in de omgeving van het projectgebied en de noodzaak voor het doorlopen van 'nee, tenzij- procedure'. In provincie Noord-Brabant is de externe werking van het NNB van toepassing. Een 'nee, tenzij-toets' behoeft alleen te worden doorlopen, indien er sprake is van een RO-procedure met betrekking tot wijziging van de bestemming van het projectgebied.

Figuur 5. Het 'nee, tenzij'-principe van het compensatiebeginsel.

4.2.2 Inventarisatie

Voor de inventarisatie van NNB-gebieden is gebruik gemaakt van het geoportaal van provincie Noord-Brabant. Uit het geoportaal blijkt dat een klein deel van het plangebied binnen het NNB valt, zie figuur 6.

Figuur 6. Ligging plangebied t.o.v. Natuurnetwerk Brabant en Groenblauwe mantel.

4.2.3 Analyse van de mogelijke effecten

Het plangebied bevindt zich voor een (klein) deel binnen de begrenzing van het NNB, waardoor door het plan sprake is van ruimtebeslag op het NNB, zie figuur 7.

Figuur 7. Plangebied en Natuurnetwerk Brabant en Groenblauwe mantel.

Door het ruimtebeslag worden mogelijk de ecologische waarden en kenmerken van het betreffende natuurtype aangetast. Om effecten op de ecologische kenmerken en waarden vast te stellen dient een aanvullend onderzoek te worden uitgevoerd volgens een van onderstaande principes:

- het nee, tenzij-principe;
- de saldo-benadering;
- een kleinschalige uitbreiding.

Gelet op de beperkte aantasting is het logisch dat het bestemmingsplan aansluit bij kleinschalige herbegrenzing. Een bestemmingsplan kan een ontwikkeling binnen Natuur Netwerk Brabant mogelijk maken in het geval dat:

- a. de aantasting van areaal Natuur Netwerk Brabant kleinschalig is;
- b. de ontwikkeling slechts leidt tot een beperkte aantasting van de ecologische waarden en kenmerken van het Natuur Netwerk Brabant;
- c. de ontwikkeling leidt tot een kwalitatieve of kwantitatieve versterking van de ecologische waarden en kenmerken van het Natuur Netwerk Brabant als geheel;
- d. er een afweging van alternatieven heeft plaatsgevonden;
- e. er sprake is van een goede landschappelijke en natuurlijke inpassing;
- f. er bij verlies van ecologische waarden en kenmerken wordt voldaan aan artikel 3.22 Compensatie;
- g. op welke wijze de uitvoering en monitoring zijn verzekerd.

De verplichte compensatie (artikel 3.22) vindt, naar keuze, plaats door:

1. fysieke compensatie, overeenkomstig artikel 3.23;
2. financiële compensatie, overeenkomstig artikel 3.24.

De omvang van de compensatie wordt bepaald door de omvang van het vernietigde of verstoorde areaal en de ontwikkeltijd van de aangetaste natuur, conform de volgende indeling:

- a. natuur met een ontwikkeltijd van 5 jaar of minder: geen toeslag;
- b. tussen 5 en 25 jaar te ontwikkelen natuur: toeslag van 1/3 in oppervlak;
- c. tussen 25 en 100 jaar te ontwikkelen natuur: toeslag van 2/3 in oppervlak;
- d. bij een ontwikkelingsduur van meer dan 100 jaar: de toeslag in oppervlak en de gekapitaliseerde kosten van het ontwikkelingsbeheer is maatwerk;
- e. bij verstoring van natuur: maatwerk.

De financiële compensatie wordt bepaald op grond van de omvang van de compensatieverplichting overeenkomstig artikel 3.22, tweede lid, en omvat de volgende kostenelementen:

- a. kosten voor de planontwikkeling en planuitvoering;
- b. kosten van de aanschaf van vervangende grond;
- c. kosten van de basisinrichting;
- d. kosten van ontwikkelingsbeheer gedurende de ontwikkelingstijd.

De financiële compensatie wordt uiterlijk zes weken na de vaststelling van het bestemmingsplan gestort in de provinciale compensatievoorziening ter uitvoering van de geformuleerde compensatietaakstelling.

4.2.4 Conclusie

Het plangebied maakt (beperkt) onderdeel uit van het NNB. Door de voorgenomen ontwikkeling neemt het oppervlak van het NNB in kleine mate af. Mogelijk heeft de realisatie van de rotonde ook een effect op de ecologische waarden en kenmerken. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek in de vorm van het opstellen van een compensatieplan is noodzakelijk.

Eventueel benodigde toestemming van het bevoegd gezag wordt op voorhand verleenbaar geacht. Het aspect Natuurbeleidskaders – Natuurnetwerk Brabant staat de planvorming hiermee niet in de weg.

4.3 Groenblauwe mantel

4.3.1 Toetsingskader

De Groenblauwe mantel wordt via Artikel 3.32 van de Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant (2021) beschermd. Bestemmingsplannen welke negatieve effecten teweeg zullen brengen op de Groenblauwe mantel, zijn niet toegestaan tenzij er geen aanvaardbaar alternatief aanwezig is of/een groot openbaar belang wordt ingediend. Daarnaast moet de ontwikkeling een positieve bijdrage leveren aan de bescherming en ontwikkeling van de ecologische waarden en de landschappelijke waarden en kenmerken.

4.3.2 Inventarisatie

Voor de inventarisatie van de Groenblauwe mantel is gebruik gemaakt van het geoportaal van provincie Noord-Brabant. Uit het geoportaal blijkt dat een klein deel van het plangebied binnen de Groenblauwe mantel valt, zie figuur 7.

4.3.3 Analyse van de mogelijke effecten

Het plangebied bevindt zich voor een klein deel binnen de begrenzing van de Groenblauwe mantel. Door het plan worden de ecologische waarden en kenmerken en landschappelijke waarden en kenmerken aangetast. Een bestemmingsplan van toepassing op de Groenblauwe mantel:

- a. strekt tot behoud, herstel of duurzame ontwikkeling van het watersysteem en de daarmee samenhangende ecologische waarden en kenmerken en landschappelijke waarden en kenmerken;
- b. stelt regels ter bescherming van de ecologische, landschappelijke en hydrologische waarden en kenmerken van het gebied;
- c. borgt dat een ontwikkeling gepaard gaat met een positieve bijdrage aan de bescherming en ontwikkeling van de ecologische waarden en kenmerken en landschappelijke waarden en kenmerken.

Vanuit de bescherming van het NNB dient een compensatieplan te worden opgesteld. Met dit compensatieplan wordt vanzelf invulling gegeven aan het 'ja, mits principe' van de Groenblauwe mantel waardoor effecten worden gemitigeerd of gecompenseerd.

4.3.4 Conclusie

Het plangebied maakt (beperkt) onderdeel uit van de Groenblauwe mantel. Door het plan worden de ecologische waarden en kenmerken en landschappelijke waarden en kenmerken aangetast. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek in de vorm van het ja, mits principe is noodzakelijk. Aangeraden wordt om dit te integreren in het op te stellen compensatieplan voor het NNB.

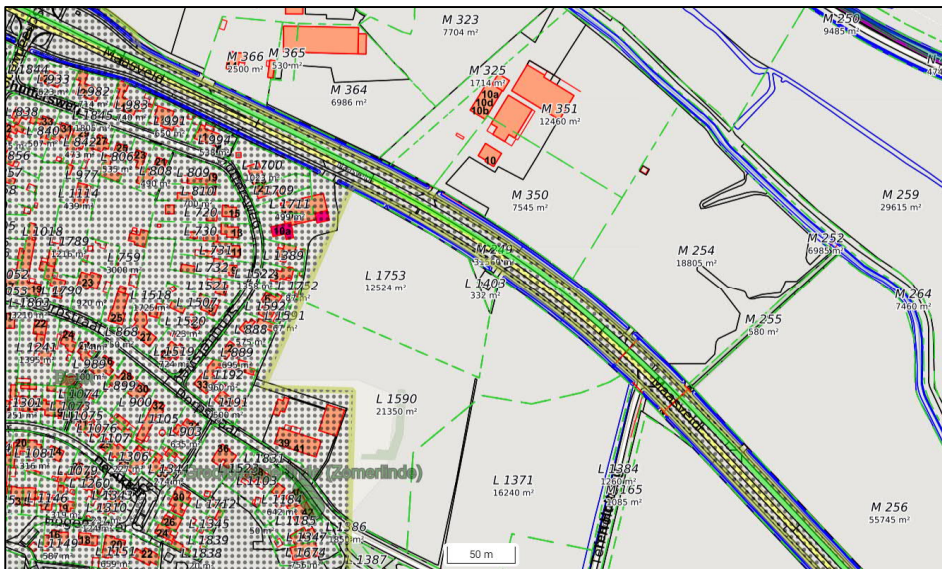
Eventueel benodigde toestemming van het bevoegd gezag wordt op voorhand verleenbaar geacht. Het aspect Natuurbeleidskaders – Groenblauwe mantel staat de planvorming hiermee niet in de weg.

4.4 Gemeentelijk beleid

De gemeente Grave heeft een bomenverordening (Bomenverordening gemeente Grave, 2016), die nog in werking is. In deze verordening is opgenomen onder welke voorwaarden bomen beschermd zijn. Bomen die niet zonder vergunning mogen worden gekapt zijn:

- Boomzones;
- Structuurbomen;
- Monumentale bomen en/of boomgroep.

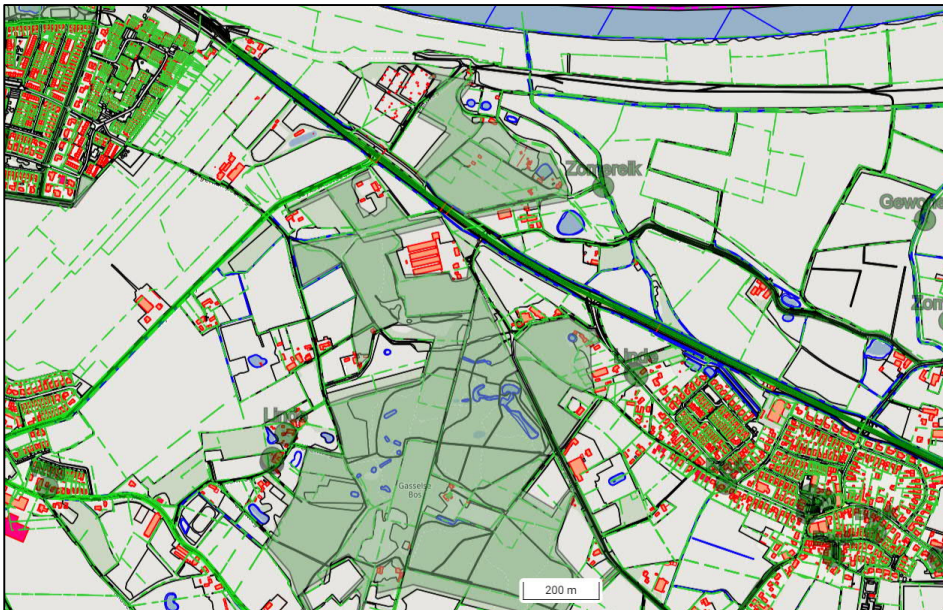
Of bomen onderdeel uitmaken van één van bovengenoemde bomen, is te zien op de interactieve "Groene Kaart". Om inzichtelijk te krijgen of de bomen binnen het plangebied binnen het regime van de bomenverordening vallen is de Groene Kaart geraadpleegd, zie figuur 8.

Figuur 8. Het plangebied (N321) en de ligging t.o.v. Bebouwde kom – Houtopstanden (niet gearceerd) en hoofdbomenstructuur (groene lijn).

Uit deze kaart valt op te maken dat de bomen binnen het plangebied, die langs de N321 zijn gelegen, onderdeel uitmaken van de Bebouwde kom – Houtopstanden, waardoor de Wet natuurbescherming niet van toepassing is, maar de bomenverordening. Deze bomen maken onderdeel uit van de hoofdbomenstructuur ("structuurboom"). Indien het voor de werkzaamheden noodzakelijk is dat bomen worden gekapt, is een Omgevingsvergunning, kappen ("kapvergunning") noodzakelijk.

Bomen die niet langs de N321 staan, vallen onder de Wet natuurbescherming. Tevens valt op te maken dat een deel van de bomen in het plangebied onder Boomzones vallen, zie figuur 9. Voor bomen die onder bovenstaand regime vallen, is geen Omgevingsvergunning nodig, maar dient een (kap)melding bij het bevoegd gezag Wet natuurbescherming te worden gedaan.

Figuur 9. Plangebied t.o.v. boomzones (bosgebieden)

Overig beleid ten aanzien van het behoud en/of vergroten van (gemeentelijke) natuurwaarden zijn, voor zover bekend, niet van toepassing in de gemeente Grave.

5. Conclusie

5.1 Natura 2000-gebieden

Significante negatieve effecten van de voorgenomen ontwikkeling, zoals verdroging, verontreiniging, optische-, licht- en geluidsverstoring, zijn op voorhand uitgesloten. Er is geen noodzaak tot een nadere beschouwing op deze effectindicatoren. Er is geen noodzaak voor het uitwerken van een zogenaamde Voortoets.

Bij de uitvoering van de werkzaamheden wordt zeer waarschijnlijk gebruik gemaakt van verschillend materieel dat gepaard gaat met stikstofemissie. Gelet op de afstand tot stikstofgevoelige habitattypen in dit Natura 2000-gebied, zijn negatieve effecten als gevolg van een toename van stikstofdepositie niet uit te sluiten. Door de gedeeltelijke vrijstelling op basis van de Wet stikstofreductie en natuurverbetering is het echter niet noodzakelijk om voor de bouwwerkzaamheden een AERIUS-berekening uit te voeren.

Voor de gebruiksfase zijn de effecten van stikstofdepositie beoordeeld ten opzichte van de autonome ontwikkeling. Het project geeft ten opzichte van de referentiesituatie geentoe name van de stikstofdepositie hoger dan 0,00 mol/ha/jaar.

Voor het project is geen vergunningplicht Wet natuurbescherming voor het aspect stikstofdepositie noodzakelijk. Het aspect Wet natuurbescherming – Natura 2000-gebieden staat de planvorming hiermee niet in de weg.

5.2 Soortenbescherming

De aanwezigheid van een jaarrond beschermde rust- en nestplaats binnen het plangebied of directe omgeving kan niet worden uitgesloten. Tijdens het veldbezoek waren de bomen nog in blad waardoor aanwezigheid niet met zekerheid is uit te sluiten. Wij raden aan om nogmaals een veldbezoek uit te voeren als de bomen niet meer in blad staan.

In het plangebied komen mogelijk algemene broedvogels voor. In Nederland zijn alle vogels tijdens het broeden beschermd. Werkzaamheden mogen niet leiden tot het vernietigen en/of verlaten van een nest. Het rooien van bomen en struweel dient buiten het broedseizoen (half maart – augustus)² plaats te

² De Wet natuurbescherming erkend geen periode voor het broedseizoen. De start en lengte van het broedseizoen is soort afhankelijk. De noodzaak voor een broedvogelcontrole dient altijd besproken te worden met een ecooloog.

vinden. Indien dit niet mogelijk is dient er voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelcontrole plaats te vinden.

In het plangebied is – door de aanwezigheid van een bommenrij – een potentiële vliegroute van vleermuizen aanwezig. Door de werkzaamheden wordt de vliegroute mogelijk verstoord of vernietigd. Om effecten op de potentiële vliegroute te bepalen is het uitvoeren van een nader onderzoek naar vliegroutes noodzakelijk. Vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen ontbreken als gevolg van het ontbreken van potentieel geschikte locaties, foerageergebieden in het gebied is zeer beperkt als gevolg van de beperkte aanwezigheid van groenstructuren binnen het plangebied.

Binnen het projectgebied komen enkele – in de provincie vrijgestelde – beschermde soorten voor. Naast bepalingen voor specifiek aangewezen soorten geldt krachtens artikel 1.11 (lid 1 & 2) van de Wet natuurbescherming, de algemene zorgplicht voor alle in het wild levende dieren en planten alsmede voor hun directe leefomgeving. Via deze wet wordt eenieder medeverantwoordelijk gesteld voor de zorg en bescherming van flora en fauna en dient men geen handelingen uit te voeren die opzettelijk soorten kunnen verwonden of doden.

Uit het verkennend onderzoek blijkt dat in en in de directe omgeving van het plangebied mogelijk beschermde soorten aanwezig zijn. Eventueel benodigde ontheffingen op grond van de Wet natuurbescherming worden op voorhand verleenbaar geacht. Het aspect Wet natuurbescherming – soortenbescherming staat de planvorming hiermee niet in de weg.

5.3 Natuurbeleidskaders

5.3.1 Natuurnetwerk Brabant

Het plangebied maakt (beperkt) onderdeel uit van het NNB. Door de voorgenomen ontwikkeling neemt het oppervlak van de NNB in kleine mate af. Mogelijk heeft de realisatie van de rotonde ook een effect op de ecologische waarden en kenmerken. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek in de vorm van het opstellen van een compensatieplan is noodzakelijk.

Eventueel benodigde toestemming van het bevoegd gezag wordt op voorhand verleenbaar geacht. Het aspect Natuurbeleidskaders – Natuurnetwerk Brabant staat de planvorming hiermee niet in de weg.

5.3.2 Groenblauwe mantel

Het plangebied maakt (beperkt) onderdeel uit van de Groenblauwe mantel. Door het plan worden de ecologische waarden en kenmerken en landschappelijke waarden en kenmerken aangetast. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek in de vorm van het ja, mits principe is noodzakelijk. Aangeraden wordt om dit te integreren in het op te stellen compensatieplan voor de NNB.

Eventueel benodigde toestemming van het bevoegd gezag wordt op voorhand verleenbaar geacht. Het aspect Natuurbeleidskaders – Groenblauwe mantel staat de planvorming hiermee niet in de weg.

5.3.3 Gemeentelijk beleid

Binnen de gemeente Grave is een bomenverordening in werking is. Bomen die langs de N321 zijn gelegen maken onderdeel uit van de hoofdbomenstructuur en zijn daarmee vergunningplichtig indien deze gekapt worden.

Bomen die niet langs de N321 staan, vallen onder de Wet natuurbescherming. Tevens valt op te maken dat een deel van de bomen in het plangebied onder Boomzones vallen. Voor deze bomen is geen Omgevingsvergunning nodig, maar dient een (kap)melding bij het bevoegd gezag Wet natuurbescherming te worden gedaan.

Overig beleid ten aanzien van het behoud en/of vergroten van (gemeentelijke) natuurwaarden zijn, voor zover bekend, niet van toepassing in de gemeente Grave.

Eventueel benodigde ontheffingen op grond van de gemeentelijke verordening worden op voorhand verleenbaar geacht. Het aspect Natuurbeleidskaders – gemeentelijk beleid staat de planvorming hiermee niet in de weg.

Bronnen

Gemeente Grave (2016) Bomenverordening gemeente Grave 2016. Ingezien van [Gemeentebblad 2017, 53387 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen \(officiëlebekendmakingen.nl\)](#) op 15 december 2021.

Gemeente Grave – Groene kaart Onderdeel van bomenverordening. Ingezien van Gemeente Grave (2016) op 15 december 2021.

Interim omgevingsverordening Noord-Brabant. Ingezien van <https://noord-brabant.tercera-ro.nl/MapView/Default.aspx?id=NLIMRO9930InterimOvr-va01> op 20 oktober 2021

Natura 2000-gebieden Noord-Brabant. Ingezien van https://geocontent.rvo.nl/Natura2000/Overzichtskaart/index.html?provincie=Noord_Brabant op 20 oktober 2021

Natuurbeheerplan Provincie Noord-Brabant. Ingezien van <https://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/natuurbeheerplan> op 20 oktober 2021

NDFF Database voorkomende beschermde diersoorten. Ecogrid. Ingezien van <https://www.ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/secure/index.zul#6> op 20 oktober 2021

PDOK Viewer. Ingezien van PDOK Viewer op 20 oktober 2021

Topografische kaart Nederland. Ingezien van Topografische kaart van Nederland - de kadasterkaart, routes, downloads en tripplanning (topokaartnederland.nl) op 20 oktober 2021